

Evaluatie Playing for Success NAC Breda

- Eindrapportage -

Sport2B

Hoofddorp, mei 2018

Inhoudsopgave

0. Inleiding	1
1. Playing for Success NAC Breda	2
2. De evaluatie	3
3. Oordeel deelnemers	4
4. Oordeel ouders	7
5. Oordeel geïnterviewde contactpersonen	12
6. Oordeel geïnterviewde experts	14
7. Bevindingen uit andere onderzoeken	17
8. Samenvatting en eindoordeel	22
Bijlagen	24
B1. Toelichting enquête-onderzoek	
B2. Geïnterviewde personen	
B3. Geraadpleegde documenten	

0. Inleiding

- Sinds 2011 wordt in Breda het Playing for Success programma aangeboden. Dit programma, waarbij deelnemende leerlingen gedurende tien weken één middag per week een speciaal naschools programma ('Leren met een WOW-factor') volgen, heeft z'n thuisbasis in de NACademy in het Rat Verlegh Stadion.
- Het programma is gericht op:
 - Het vergroten van zelfvertrouwen, zelfwaardering en motivatie van onderpresterende leerlingen
 - Het versterken van de leerprestaties op school
 - Op de lange termijn het vergroten van de kans op een succesvolle schoolloopbaan met minder kans op uitval
- NAC Breda, INOS Stichting Katholiek Onderwijs Breda, ROC West-Brabant en Avans Hogeschool Breda zijn van oudsher de drijvende krachten achter Playing for Success in Breda.
- Gedreven voor haar eigen kwaliteitsambities en de wensen van haar (potentiële) partners heeft de leiding van Playing for Success behoefte aan een onafhankelijk onderzoek naar de effecten van het programma.
- Zij heeft Sport2B gevraagd deze evaluatie uit te voeren. In deze rapportage presenteren wij onze bevindingen.

1. Playing for Success Breda

- Playing for Success Breda verzorgt jaarlijks drie trajecten die elk bestaan uit tien middagssessies.
- De trajecten starten in de maanden september, januari en april en hebben een doorlooptijd van ca. drie maanden.
- Aan elk traject nemen zo'n 60-70 leerlingen deel. Daarmee doorlopen zo'n 200 leerlingen per jaar het programma.
- De doelgroep bestaat uit onderpresterende leerlingen in groepen 6, 7 en 8 van de basisschool.
- De deelnemers aan Playing for Success zijn afkomstig van 35 scholen uit Breda en de directe omgeving.
- Naast bovengenoemde doelgroep (de standaard doelgroep voor elke Playing for Success organisatie) heeft Playing for Success Breda ook een aanbod voor MBO leerlingen. Zij worden op klassikale basis bediend.
- Deze evaluatie is uitsluitend gericht op de basis-doelgroep: basisschoolleerlingen.

2. De evaluatie

- Voor het beantwoorden van de kernvraag (Realiseert Playing for Succes Breda nog steeds de beoogde effecten?) hebben wij ons vanuit verschillende invalshoeken een oordeel gevormd over de effectiviteit van het programma.
- We hebben de volgende invalshoeken en onderzoeksinstrumenten gehanteerd:
 - Het oordeel van de deelnemers aan het programma (in beeld gebracht via een enquête)*
 - Het oordeel van de ouders van de deelnemers (in beeld gebracht via een enquête)
 - Het oordeel van enkele contactpersonen van basisscholen die leerlingen naar Playing for Success hebben gestuurd (in beeld gebracht via interviews). De contactpersonen zijn altijd docenten of begeleiders
 - Het oordeel van enkele experts over het Playing for Success programma in z'n algemeen (in beeld gebracht via interviews)
 - Bevindingen uit evaluaties van Playing for Success programma elders in het land (in beeld gebracht via desk research)
- Ons eindoordeel, ofwel onze beantwoording van de kernvraag is gebaseerd op bevindingen uit al deze invalshoeken.

* Bijlage 1 bevat nadere informatie over het enquête-onderzoek en de gerealiseerde respons.

3. Oordeel deelnemers

Voormalig deelnemers aan het Playing for Success programma van NAC Breda zijn desgevraagd (zeer) positief over de effecten van het programma. Aan de hand van een score op twintig items is in beeld gebracht hoe deelnemers zelf oordelen over de invloed van het programma op hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarbij is onderscheid gemaakt in vier domeinen:

- Zelfvertrouwen
- Motivatie
- Zelfstandig werken
- Samenwerken

Voor elk domein zijn vijf items (vragen) geformuleerd. Uit de antwoorden blijkt dat op alle twintig items een aanzienlijk deel van de respondenten (40-70 procent) aangeeft na het doorlopen van het programma een (grote) verbetering te hebben ervaren in hun sociaal-emotionele toestand. Een deel zegt geen verschil te hebben bemerkt. Slechts een zeer beperkt deel (0-4%) zegt dat hun sociaal-emotionele situatie na doorlopen van het programma is verslechterd. De volgende pagina's geven per item inzicht in het oordeel van de deelnemers.

3. Oordeel deelnemers

Zelfvertrouwen en motivatie

Zelfvertrouwen

Voor mezelf opkomen

Mijn eigen mening zeggen

Een vraag stellen als ik iets wil weten

Vertellen waar ik goed in ben

Meepraten in een discussie

Motivatie

Het leuk vinden om iets nieuws te leren

Doorzetten, ook als ik iets moeilijk vind

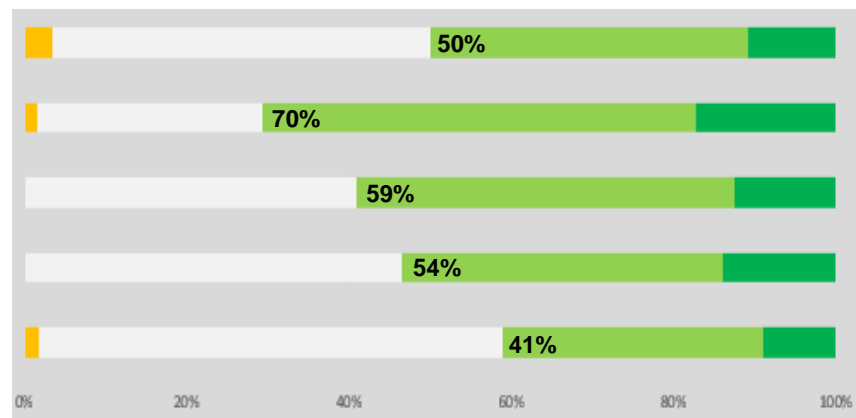
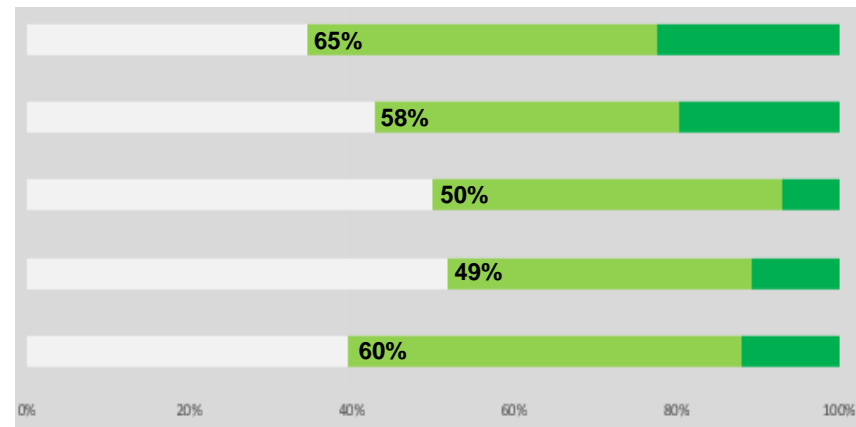
Mijn best doen om iets te snappen

Moeite doen om iets te bereiken

Opletten als er iets wordt uitgelegd

Na mijn deelname aan Playing for Success ging dit...

■ Veel slechter
 ■ Slechter
 Hetzelfde
 ■ Beter
 ■ Veel beter

3. Oordeel deelnemers

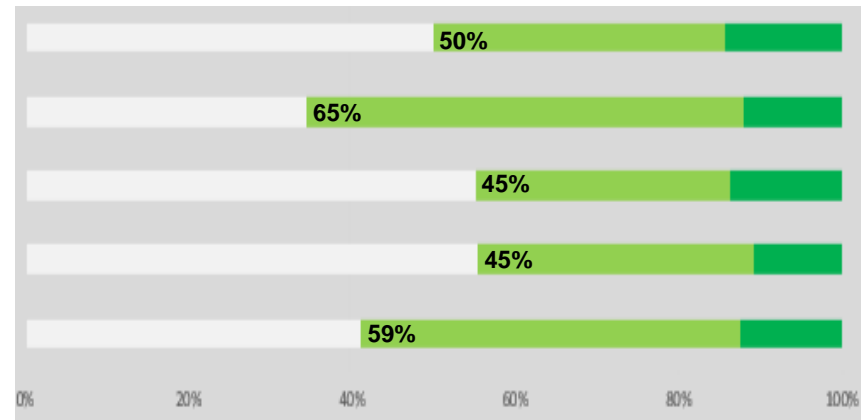
Zelfstandig leren en samenwerken

Zelfstandig leren

- Hulp vragen als ik iets niet begrijp
- Zelfstandig werken
- Me concentreren op waar ik mee bezig ben
- Opdrachten helemaal afmaken
- Zelf bedenken hoe ik opdracht moet aanpakken

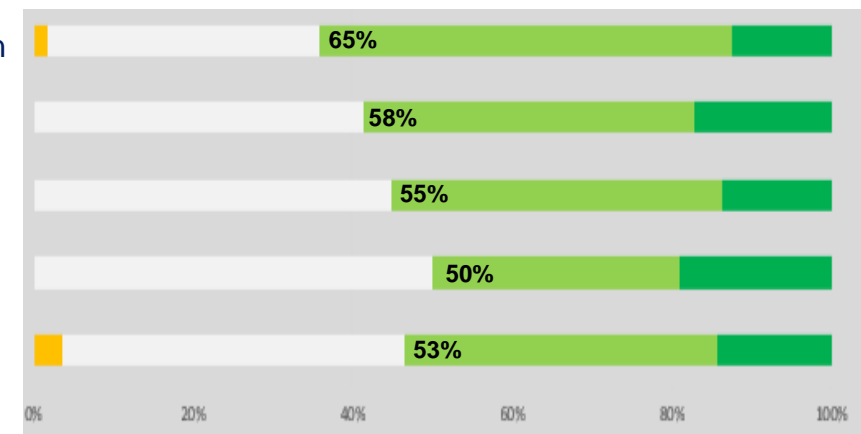
Na mijn deelname aan Playing for Success ging dit...

■ Veel slechter
 ■ Slechter
 Hetzelfde
 ■ Beter
 ■ Veel beter

Samenwerken

- Samen met andere kinderen aan opdracht werken
- Nieuwe vrienden maken
- Andere kinderen helpen
- Mijn ideeën vertellen aan andere kinderen
- Luisteren naar de ideeën van andere kinderen

4. Oordeel ouders

De deelnemers aan Playing for Success zitten in de laatste klassen van de basisschool. In die fase is het reflectief en beoordelend vermogen nog volop in ontwikkeling. Voor het vormen van ons oordeel over het effect van Playing for Success baseren wij ons daarom ook nadrukkelijk op andere bronnen, waaronder het oordeel van de ouders. Zij zijn als 'langdurig observerende begeleiders' beter dan wie dan ook in staat het effect van het programma op hun kind vast te stellen.

Om het oordeel van de ouders in beeld te krijgen hebben zij in een speciaal toegesneden enquête vragen moeten beantwoorden over:

- De houding van hun kind tov het programma
- Eventuele verandering in de vaardigheden van hun kind
- Eventuele veranderingen in het gedrag van hun kind
- Factoren achter het succes van het Playing for Success

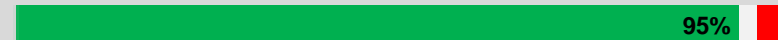
4. Oordeel ouders

Algemeen

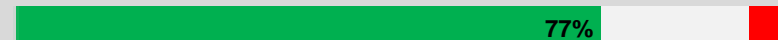
De ouders van voormalig deelnemers aan Playing for Success hebben duidelijk een positief oordeel over de deelname van hun kind aan het programma. Tussen de 60 en 95 reageert instemmend (positief) op onderstaande stellingen hierover. Zestig procent merkte thuis een positieve verandering bij hun kind door de deelname aan Playing for Success.

■ Mee eens
 Weet ik niet
 ■ Niet mee eens

Mijn kind ging met plezier naar Playing for Success

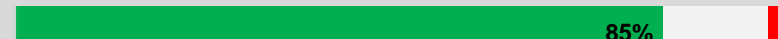
PfS is voor mijn kind een waardevolle aanvulling geweest op wat er op school gebeurt

Ik merk(te) thuis bij mijn kind een positieve verandering door Playing for Success

Mijn kind vond bij Playing for Success gemakkelijk aansluiting in de groep

Ik wist als ouder goed wat het doel was van PfS

0% 20% 40% 60% 80% 100%

4. Oordeel ouders

Vaardigheden en gedrag

Gevraagd naar het effect van het Playing for Success programma op de vaardigheden en het gedrag van de deelnemers oordeelt een meerderheid van de ouders dat bij veel van de genoemde vaardigheden en gedragingen inderdaad sprake is van positieve effecten.

De ouders ervaren de minste impact op de cognitieve vaardigheden van hun kinderen. Bij taal- en rekenvaardigheden en schoolprestaties in het algemeen ziet respectievelijk 40, 40 en 50 procent van de ouders enige of veel vooruitgang.

Vooraf op de punten zelfvertrouwen en 'lekker in zijn/haar vel zitten' geven veel ouders aan als gevolg van de deelname aan Playing for Success vooruitgang te hebben geconstateerd bij hun kind. Maar liefst 84 procent zag bij hun kind (veel) meer zelfvertrouwen. Bij 'lekker in zijn/haar vel zitten' bespeurde 72 procent van de ouders een verbetering.

4. Oordeel ouders

Vaardigheden en gedrag

■ Nee, geen vooruitgang ■ Ja, beetje vooruitgang
 Weet ik niet ■ Ja, veel vooruitgang

Mijn kind is beter geworden in taal

Mijn kind is beter geworden in rekenen

Mijn kind heeft meer zelfvertrouwen gekregen

Mijn kind heeft meer motivatie gekregen om te leren

Mijn kind is beter geworden in zelfstandig werken

Mijn kind is beter geworden in samenwerken met andere kinderen

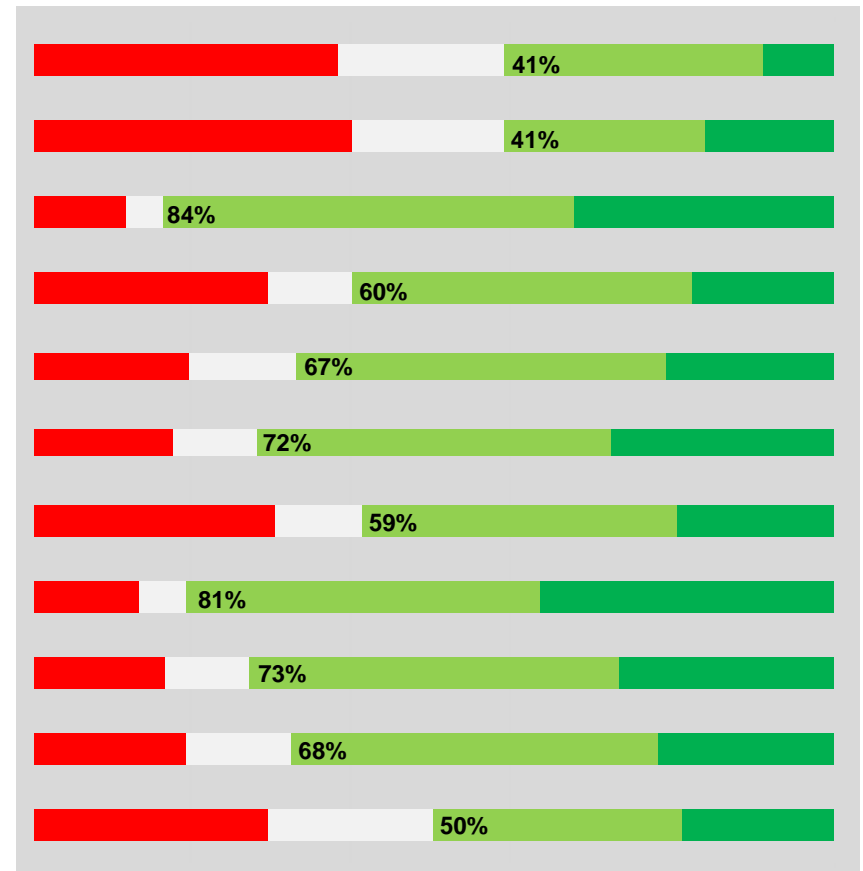
Mijn kind gedraagt zich thuis beter

Mijn kind zit beter in zijn/haar vel

Mijn kind heeft geleerd zich beter te uiten

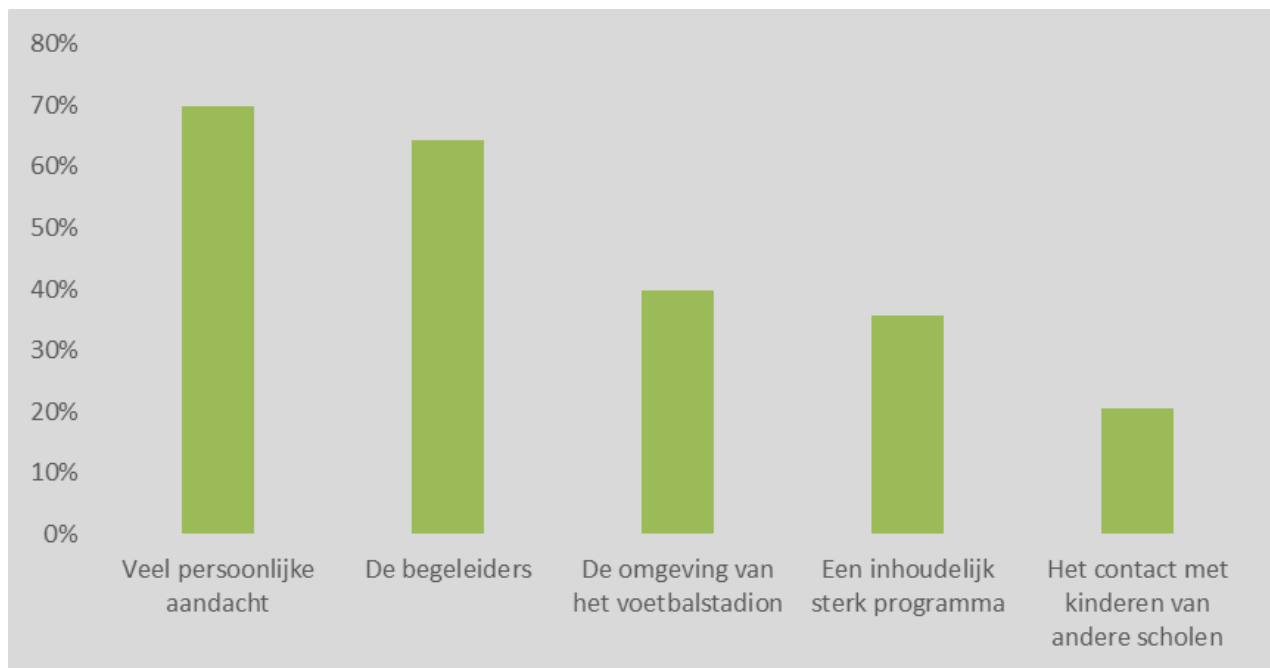
Mijn kind heeft geleerd beter op zichzelf te reflecteren

Mijn kind presteert beter op school

4. Ouders

Naar het oordeel van ongeveer twee-derde van de ouders zijn het vooral de persoonlijke aandacht en de kwaliteit van de begeleiders die de basis vormen voor het succes van het Bredase programma. Ook de omgeving (het voetbalstadion) en het programma dragen daar volgens de ouders (40 procent) aan bij. Het contact met kinderen van andere scholen wordt in mindere mate gezien als een reden voor het succes van het programma.

5. Oordeel geïnterviewde contactpersonen

De leerlingen die deelnemen aan het Playing for Success programma zijn afkomstig van diverse basisscholen uit Breda en omgeving. Elke deelnemende school heeft een docent of begeleider die optreedt als contactpersoon. Deze stelt samen met de docenten vast welke leerlingen in aanmerking komen voor deelname aan het programma.

In gesprekken met enkele contactpersonen is nagegaan hoe zij oordelen over de effecten van het Playing for Success programma op de deelnemende leerlingen. Uit de gesprekken kwam naar voren dat:

- Playing for Success volgens de contactpersonen geen invloed heeft op de cognitieve vaardigheden van de deelnemers. Daarvoor is de interventie te beperkt;
- De belangrijkste effecten die men bij de deelnemende leerlingen ervaart zijn een toename van de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen. De uitgekozen 'onderpresteerders' genieten opeens een begeerd privilege en komen bovendien terug met aansprekende verhalen terug in de klas. Dat maakt hen speciaal. Bovendien voelt de uitverkiezing als een eer.
- Daarnaast zien de contactpersonen dat deelnemers aan het programma meer overtuigd raken van het feit dat hun mening ertoe doet. Zij leren en ervaren dat zij door keuzes te maken zelf grip hebben op zaken en ontwikkelen het leef om zichzelf meer te laten zien en te uiten. Zij voelen zich minder speelbal van anderen of externe ontwikkelingen (moedeloosheid).
- Bovengenoemde effecten zijn volgens de contactpersonen veelal structureel. Zij zien in de regel weinig terugval.
- De contactpersonen noemen ook plezier als een belangrijk effect van het programma. Zeker deelnemers die kampen met persoonlijke problemen en voor wie school vaak zwaar valt, is het goed om even een bijzonder uitje te hebben. Even geen school. Even weer wat positieve energie tanken.

5. Oordeel geïnterviewde contactpersonen

Hoewel deze doelgroep geen deel uitmaakt van de evaluatie is in het kader de evaluatie ook gesproken met twee contactpersonen van een MBO-school die leerlingen aanlevert voor het Playing for Success programma. Hierdoor krijgen de overige bevindingen meer context. Het traject voor MBO-leerlingen wijkt op een aantal punten af van het reguliere programma dat vooral is gericht op leerlingen in de laatste jaren van het primair onderwijs. Zo bestaat het MBO-traject uit een aantal klassikale bijeenkomsten en is er meer aandacht voor gedragsaspecten.

De beide contactpersonen zijn lovend over het effect van de Playing for Success aanpak. De bijzondere setting, de intensieve begeleiding, de bijzondere opdrachten en de extra persoonlijke aandacht biedt de normaliter weinig van school gecharmeerde MBO-leerlingen een compleet ander perspectief op onderwijs. Zoals één contactpersoon het verwoordde: 'regulier MBO onderwijs is en voelt 'frontaal'; de leerlingen tegenover de docent. Playing for Success gaat over 'samen besluiten welke opdrachten er gedaan, over spelvormen, uitdaging, samenwerken en interactie. Over zien en ervaren. Dat werkt beter dan boeken en schriften. Op die manier vinden de leerlingen leren leuk.'

Als belangrijkste positieve effect van de bijeenkomsten noemen de contactpersonen de verbetering van de groepsdynamiek. Tijdens de gezamenlijke oefeningen worden leerlingen spelenderwijs gedwongen tot interactie en samenwerking. Daardoor leren zij elkaar beter kennen en elkaars kwaliteiten waarderen. Daarnaast zijn er altijd leerlingen die echt floreren binnen de afwijkende aanpak en daardoor hun zelfvertrouwen vergroten.

6. Oordeel geïnterviewde experts

In het kader van deze evaluatie hebben wij gesproken met twee externe deskundigen. We hebben met hen in een bredere context gesproken over de effectiviteit van het Playing for Success programma.

Irene de Kort is senior adviseur bij het onderwijsadviesbureau KPC Groep. Zij haalde in 2009 het Playing for Success programma vanuit Engeland naar Nederland en is sindsdien als adviseur en onderzoeker betrokken bij de uitrol en ontwikkeling van het programma in ons land.

Niels Hermens is als adviseur en onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Utrecht (USBO). Eerder werkte hij bij het Verwey-Jonker Instituut, waar hij diverse onderzoeken deed naar de effectiviteit van Playing for Success. Momenteel werkt hij aan zijn promotieonderzoek naar de samenwerking tussen organisaties in het sociaal domein (m.n. jeugdzorg) en sportverenigingen.

6. Oordeel geïnterviewde experts

Uit de twee gesprekken kwamen de volgende kernpunten naar voren:

- Het beoogde (positieve) effect van Playing for Success op de ontwikkeling van leerprestaties (taal, rekenen) is met onderzoek niet of nauwelijks vast te stellen.
- De experts zijn van mening dat op het ook niet realistisch is op dit punt significante verbeteringen te verwachten. Met tien middagen is er sprake van een (te) bescheiden interventie. Bovendien zijn eventueel gerealiseerde verschillen te klein om objectief te meten.
- Op 'soft skills' als zelfvertrouwen, eigenwaarde, motivatie wordt vaak wel een (bescheiden) positief effect geconstateerd. Die verbeteringen werken indirect ook door op schoolprestaties.
- Sinds de komst van Playing for Success in Nederland zijn de belangrijkste stakeholders (leerlingen, ouders, scholen, gemeenten) aanhoudend enthousiast over het programma. De experts concluderen hieruit dat Playing for Success klaarblijkelijk een uniek aanbod heeft dat naar tevredenheid voldoet aan wensen en behoeften van deze partijen.
- Een van de experts benadrukte dat Playing for Success een unieke propositie biedt voor een doelgroep die duidelijk baat heeft bij ondersteuning, maar wordt gezien als 'te licht' voor reguliere zorg- en/of begeleidingstrajecten. Trajecten als 'Rots & Water' missen de waardevolle link met leervermogen en het onderwijs (zowel tav doorverwijzen als qua activiteiten).
- Het unieke karakter van Playing for Success zit 'm volgens de experts vooral in:
 - De inspirerende omgeving en aanpak (de Wow-factor)
 - De onbevooroordeelde en gelijkwaardige benadering van de deelnemers door de begeleiders
 - Het doorbreken van het vaak negatieve leerbeeld
 - Het vraaggestuurde en op het individu toegesneden aanbod aan activiteiten

6. Oordeel geïnterviewde experts

- Eén van de experts wees erop dat de doelgroep van Playing for Success, onderpresterende leerlingen, een risicogroep vormt. Het vaak ondermaatse zelfvertrouwen en zelfbeeld maakt deze kinderen gevoelig voor het belanden in een neerwaartse spiraal en grotere persoonlijke problemen. Met mogelijk jeugdzorgtrajecten en aanzienlijke maatschappelijke kosten tot gevolg. Het is realistisch te veronderstellen dat met het vroegtijdig inzetten van Playing for Success duurdere zorg- en begeleidingstrajecten worden voorkomen.
- Er is een marginaal positieve kosten-batenanalyse van Playing for Success beschikbaar (Verwey-Jonker Instituut/ Ecorys, 2014). Bovenstaande gedachtegang is daarin wel meegenomen, maar door onzekerheden en gebrek aan beschikbare data zijn voor de vermeden zorgkosten slechts ruwe inschattingen gehanteerd. De werkelijke maatschappelijke baten kunnen wellicht hoger uitpakken.
- Naast eventuele extra kostenbesparingen betekent het voorkomen van een neerwaartse spiraal vooral voor de betreffende kinderen een enorm verschil in levensgeluk.

7. Bevindingen uit andere onderzoeken

Om de bevindingen uit deze Bredase evaluatie te kunnen duiden hebben wij een selectie van eerder verschenen landelijke en lokale evaluatiestudies van Playing for Success bestudeerd. De onderzochte rapporten zijn terug te vinden in bijlage B3. Wij verwoorden hier de hoofdlijn uit deze onderzoeken.

- Algemeen
 - Uit de onderzochte evaluaties komt duidelijk naar voren dat Playing for Success niet of nauwelijks effect heeft op de schoolprestaties van de deelnemers. Op rekenen en taal zijn geen significante verbeteringen waarneembaar, ook niet ten opzichte van controlegroepen.
 - Toch zijn ouders, leraren en andere betrokken partijen unaniem positief over Playing for Success. Zij zien Playing for Success als een waardevolle en unieke toevoeging aan het onderwijsaanbod waar extra aandacht is voor de leerlingen en waar leerlingen dankzij de Wow-factor met plezier naar toegaan. Volgen het onderwijs zelf is een dergelijke setting/aanpak niet te realiseren binnen het reguliere onderwijs.

- Effecten
 - De Playing for Success doelgroep met de beste scores (grootste effect-ervaring) bestaat uit de kinderen die met het minste zelfvertrouwen aan het programma beginnen
 - Jonge kinderen geven aan meer effecten te ervaren dan oudere kinderen. Het is echter niet met zekerheid te zeggen of dit betekent dat het programma bij hen inderdaad beter werkt. Het kan ook zijn dat jonge kinderen meer wenselijke antwoorden geven of dat zij in het algemeen enthousiaster zijn over het programma.

7. Bevindingen uit andere onderzoeken

- Oordeel van deelnemers
 - Deelnemers oordelen positief over de effecten van Playing for Success. In alle onderzochte recente evaluaties geven de deelnemers aan op meerdere aspecten (forse) verbeteringen te hebben ervaren na hun deelname aan het programma.
 - Zij ervaren vooral verbetering op de domeinen ‘zelfvertrouwen’, ‘motivatie’ en ‘zelfstandig werken’. Op het domein ‘samenwerking’ is dit minder het geval.
- Oordeel van ouders
 - Ouders van deelnemers geven aan dat Playing for Success een positief effect heeft op hun kind. In alle onderzochte recente evaluaties geven zij aan verbeteringen te zien. Zij noemen daarbij vooral ‘meer zelfvertrouwen’, ‘beter in zijn/haar vel zitten’ en ‘zich beter kunnen uiten’.
 - Als succesfactoren voor het programma noemen ouders vooral: ‘persoonlijke aandacht’, ‘omgeving van het voetbalstadion’ en ‘kwaliteit begeleiders’.
- Oordeel van leraren
 - Ook de leraren zijn van mening dat Playing for Success positieve effecten heeft op de leerlingen die deelnemen aan het programma. In de regel is het oordeel van de leraren wel iets minder positief dan dat van de deelnemers zelf en hun ouders. De oordelen van leraren stemmen vaak minder overeen met de oordelen van de deelnemers dan de oordelen van de ouders. Met andere woorden deelnemers en hun ouders zitten meer op één lijn.

7. Bevindingen uit andere onderzoeken

Eind 2017 kwam het nieuwe tweejaarlijkse Oberon onderzoek beschikbaar. Daarin wordt op landelijk niveau – met standaard vragen – het oordeel van deelnemers en ouders over de effecten van Playing for Success in kaart gebracht. Onderstaande tabel toont aan dat de uitkomsten uit de Bredase evaluatie structureel lager ligt dan het landelijke cijfer. Wij gaan er vanuit dat dit wordt veroorzaakt door een verschil in timing (emotie-erosie). Bij het Oberon-onderzoek zijn alle deelnemers ondervraagd direct na afloop van hun deelname, op de toppen van hun enthousiasme. In de lokale evaluatie zijn ook deelnemers ondervraagd die jaren geleden aan Playing for Success hebben deelgenomen. De waardering van deze vroegere deelnemers ligt gemiddeld lager dan het oordeel van recente deelnemers.

	veel beter	beter	hetzelfde	slechter	veel slechter	Percentage (veel) beter	
						NL	Breda
Zelfvertrouwen							
Voor mezelf opkomen	32%	36%	31%	1%	0%	68%	66%
Mijn eigen mening zeggen	31%	39%	28%	1%	0%	70%	57%
Een vraag stellen als ik iets wil weten	27%	41%	31%	1%	0%	68%	50%
Vertellen waar ik goed in ben	20%	36%	42%	1%	0%	56%	48%
Meepraten in een discussie	20%	54%	25%	1%	0%	74%	60%
Motivatie							
Het leuk vinden om iets nieuws te leren	28%	35%	36%	1%	0%	63%	50%
Doorzetten, ook als ik iets moeilijk vind	27%	47%	25%	1%	0%	74%	71%
Moeite doen om iets te bereiken	24%	45%	30%	1%	0%	69%	53%
Mijn best doen om iets te snappen	23%	42%	34%	1%	0%	65%	59%
Opletten als er iets wordt uitgelegd	21%	36%	41%	2%	0%	57%	41%
Zelfstandig leren							
Hulp vragen als ik iets niet begrijp	28%	42%	29%	1%	0%	70%	50%
Zelfstandig werken	25%	36%	38%	1%	0%	61%	66%
Me concentreren op waar ik mee bezig ben	25%	45%	29%	1%	0%	70%	45%
Opdrachten helemaal afmaken	21%	35%	42%	2%	1%	56%	45%
Zelf bedenken hoe ik een opdracht moet aanpakken	19%	45%	35%	1%	0%	64%	59%
Samenwerken							
Samen met andere kinderen aan een opdracht werken	33%	40%	28%	1%	0%	73%	64%
Nieuwe vrienden maken	28%	33%	38%	1%	0%	61%	59%
Andere kinderen helpen	26%	37%	36%	1%	0%	63%	55%
Mijn ideeën vertellen aan andere kinderen	23%	43%	32%	1%	0%	66%	50%
Luisteren naar de ideeën van andere kinderen	23%	38%	38%	1%	0%	61%	54%

7. Bevindingen uit andere onderzoeken

Ook bij het oordeel van de ouders ligt het landelijke cijfer hoger dan de uitkomsten van de lokale Bredase evaluatie. Het verschil in beoordeling is wel minder groot dan bij de deelnemers. Dit is terug te voeren op het meer afgewogen (minder euforische) oordeel van ouders ten opzichte van het oordeel van hun kinderen.

	Ja, veel vooruitgang		Ja, een beetje vooruitgang		Nee, geen vooruitgang		Weet ik niet		Percentage beetje/veel vooruitgang	
	NL	Breda	NL	Breda	NL	Breda	NL	Breda	NL	Breda
Mijn kind heeft meer zelfvertrouwen gekregen	235 (47%)	229 (45%)	20 (4%)	21 (4%)	92%	84%				
Mijn kind zit beter in zijn/haar vel	192 (38%)	233 (46%)	51 (10%)	29 (6%)	84%	81%				
Mijn kind is beter geworden in samenwerken met andere kinderen	187 (37%)	212 (42%)	30 (6%)	76 (15%)	79%	72%				
Mijn kind heeft geleerd zich beter te uiten	176 (35%)	234 (46%)	66 (13%)	29 (6%)	81%	73%				
Mijn kind heeft geleerd beter op zichzelf te reflecteren	147 (29%)	224 (44%)	64 (13%)	70 (14%)	73%	68%				
Mijn kind heeft meer motivatie gekregen om te leren	124 (25%)	186 (37%)	128 (25%)	67 (13%)	62%	60%				
Mijn kind is beter geworden in zelfstandig werken	128 (25%)	211 (42%)	81 (16%)	85 (17%)	67%	67%				
Mijn kind presteert beter op school	100 (20%)	181 (36%)	101 (20%)	123 (24%)	56%	50%				
Mijn kind gedraagt zich thuis beter	89 (18%)	226 (45%)	127 (25%)	63 (12%)	64%	59%				
Mijn kind is beter geworden in rekenen	56 (11%)	147 (29%)	150 (30%)	152 (30%)	40%	41%				
Mijn kind is beter geworden in taal	47 (9%)	155 (31%)	142 (28%)	161 (32%)	40%	41%				

7. Bevindingen uit andere onderzoeken

Gevraagd naar de drijvende kracht(en) achter de effecten van Playing for Success noemden de meeste de ouders in het landelijke onderzoek de persoonlijke aandacht voor de deelnemers en de kwaliteit van de begeleiders.

Wanneer we de uitkomsten uit het Nederlandse en het Bredase onderzoek vergelijken vallen twee dingen op. In de eerste plaats dat de ouders in het landelijke onderzoek gemiddeld bijna 3 aspecten opgaven en de ouders in het Bredase onderzoek iets meer dan 2. Daarnaast is er één afwijking in de volgorde. In het landelijke onderzoek zetten de ouders 'de omgeving van het stadion' op plek vier, achter 'inhoudelijk sterk programma'. De Bredase ouders slaan het omgevingsaspect hoger aan (3e plek). Dit lijkt in lijn met de mening van de experts die de NACademy zien als één van de beste faciliteiten van ons land.

	Ouders (n=505)		Breda
Veel persoonlijke aandacht	405	(81%)	70%
De begeleiders	359	(71%)	64%
Een inhoudelijk sterk programma	290	(58%)	36%
De omgeving van het voetbalstadion	236	(47%)	40%
Het contact met kinderen van andere scholen	210	(42%)	21%
Anders, namelijk ...	29	(6%)	

8. Samenvatting en eindoordeel

Op basis van de verzamelde inzichten concluderen wij ten aanzien van Playing for Success Breda het volgende:

- Deelnemers zijn (zeer) positief over de effecten van Playing for Success. Op alle vier de domeinen (zelfvertrouwen, motivatie, zelfstandig leren en samenwerken) geeft ruim helft van de deelnemers aan na deelname (veel) verbetering te hebben ervaren. Iets minder dan de helft geeft aan geen verschil te hebben bemerkt. Slechts een enkeling geeft aan een negatief effect te hebben ervaren. Bij de twintig bevroegde aspecten loop het aandeel leerlingen dat (veel) verbetering heeft ervaren uiteen van veertig tot zeventig procent.
- Deelnemers zien vooral vooruitgang op de domeinen 'zelfvertrouwen', 'samenwerken' en 'motivatie'.
- Ouders van deelnemers zijn (zeer) positief over Playing for Success. Zestig procent ervaart thuis een positieve verandering bij hun kind.
- Ook ouders constateren bij hun kinderen vooral vooruitgang op aspecten als 'zelfvertrouwen', 'zit beter in zijn/haar vel', 'kan zich beter uiten' en 'samenwerken'. Zij zien het minste effect op aspecten als 'taal', 'rekenen' en 'schoolprestaties'
- Deze bevindingen zijn in lijn met de ervaringen van de contactpersonen (altijd leraren of begeleiders) en de experts die wij hebben gesproken. En ook andere landelijke en lokale evaluaties van Playing for Success bevestigen de uitkomsten van het Bredase onderzoek. Dat geldt zowel voor aanwezigheid van positieve effecten op zelfvertrouwen etc., als voor de afwezigheid van effecten op leerprestaties. Over lange termijn effecten op de schoolloopbaan (uitvalkansen) zijn nergens concrete gegevens beschikbaar.

8. Samenvatting en eindoordeel

- Een expert wijst erop dat Playing for Success een unieke interventie is voor een doelgroep die wordt gezien als ‘te licht’ voor reguliere zorg- en hulptrajecten. Playing for Success speelt daarmee een belangrijke rol bij het vroegtijdig signaleren en behandelen van sociaal-emotionele problemen bij kinderen.

Ons eindoordeel

Uit bovenstaande concluderende wij dat Playing for Success in Breda een waardevolle en unieke rol speelt bij het opvangen en ondersteunen van kinderen/leerlingen met lichte sociaal-emotionele problemen. Met de bijzondere aanpak in de unieke omgeving van de NACademy en het Rat Verleghstadion (‘wow-factor’) weet de lokale organisatie bij veel van hun deelnemers een significante verbetering te realiseren.

Bijlagen

B1. Toelichting enquête-onderzoek

Voor het onderzoek onder voormalig deelnemers aan het Playing for Success programma en hun ouders zijn twee vragenlijsten opgesteld. Daarbij is aansluiting gezocht bij de standaard vragenlijsten die door Oberon zijn/worden gebruikt voor hun periodieke landelijke evaluaties van Playing for Success. Dit maakt de uitkomsten van het lokale Bredase onderzoek compatibel met de landelijke onderzoeken, wat bijdraagt aan verdere kennisontwikkeling over de effecten van Playing for Success. Hierover heeft vooraf afstemming plaatsgevonden met Oberon (Frank Scholten).

De twee vragenlijsten zijn via het online platform SurveyMonkey op internet beschikbaar gesteld. De voormalig deelnemers en hun ouders zijn per email verzocht om de enquêtes in te vullen. De uitnodigingsemail, met daarin twee aparte hyperlinks naar de enquêtes voor de deelnemers en hun ouders is verstuurd aan 243 mailadressen van voormalig deelnemers.

Om de respons te stimuleren kregen inzenders de kans mee te doen aan een loterij. NAC Breda heeft hiervoor enkele prijzen (toegangskarten, shirt, bal) beschikbaar gesteld. De enquête was anoniem, tenzij men wilde meedoen aan de loterij. Dan moest op de enquête een emailadres worden vermeld.

B1. Toelichting enquête-onderzoek (2)

In totaal hebben 59 deelnemers en 73 ouders deelgenomen aan de enquête. Met in totaal 132 ontvangen enquêtes op een benaderde populatie van 486 (243 deelnemers + hun ouders) is er dus sprake van een responsrate van 27 procent (deelnemers: 24%, ouders: 30%).

De 59* deelnemers die de enquête hebben ingevuld hebben in de periode 2012-2018 deelgenomen aan het Playing for Success programma van NAC Breda. Het merendeel was recent deelnemer. Ongeveer twee-derde was deelnemer in de laatste twee jaar (2017-2018). Deze scheve verdeling wordt o.a. veroorzaakt door de beperkte beschikbaarheid van emailadressen uit eerdere jaren, de sterkere emotionele relatie met het programma bij recente deelnemers en de mogelijke bekendheid met het onderzoek van de laatste lichteningen deelnemers (eind 2017, begin 2018).

* Onder deze 59 is één (anonieme) respondent die bij alle vragen 'veel slechter' heeft geantwoord. Geen enkele andere deelnemer komt ook maar in de buurt van zo'n merkwaardig consistente beoordeling over de diverse vragen. Het vermoeden is dat hier sprake is van bewust onrealistische beantwoording (sabotage). Deze respondent is daarom uit de steekproef verwijderd. Daarmee is het aandeel negatieve reacties ook meer in lijn met de landelijke cijfers. Wanneer deze respondent wel zou worden meegenomen zou het percentage deelnemers dat negatief oordeelt over de effecten van Playing for Success 1 à 2 procent hoger uitvallen. En het percentage met positieve ervaring 1 à 2 procent lager.

B2. Geïnterviewde personen

Contactpersonen po en mbo

- mevr. I. (Ingrid) Mulders Inos Stichting Katholiek Onderwijs Breda
- mevr. F. (Floor) Riemslag ROC West-Brabant
- dhr. J. (Jaap) van der Smissen ROC West-Brabant
- mevr. J. (Joy) van Sprundel Inos Stichting Katholiek Onderwijs Breda

Stafleden Playing voor Success

- dhr. M. (Mart) van Poppel
- dhr. M. (Mathieu) van Meer
- dhr. D. (Danny) Evertse

Externe experts

- dhr. N. (Niels) Hermens Universiteit van Utrecht/USBO
- mevr. I. (Irene) de Kort KPC Groep

B3. Geraadpleegde documenten

- *Playing for Succes, resultaten sociaal-emotionele ontwikkeling 2015/16 en 2016/17*, Oberon, oktober 2017
- *Uit de schulp door onderwijs in een topsportomgeving, drie jaar onderzoek bij Playing for Success Rotterdam*, Verwey-Jonker Instituut, maart 2016
- *Playing for Succes, resultaten sociaal-emotionele ontwikkeling 2013/14 en 2014/15*, Oberon, augustus 2015
- *Rapportage sociaal-emotionele ontwikkeling Playing for Success Maastricht (aug 2013-dcember 2014)*, Oberon, januari 2015
- *Factsheet onderzoek Playing for Success Rotterdam schooljaar 2013/2014*, Verwey-Jonker Instituut, 2015
- *Analyse maatschappelijk rendement Playing for Success*, Verwey-Jonker Instituut/Ecorys, november 2014
- *Playing for Succes, resultaten sociaal-emotionele ontwikkeling 2013*, Oberon, oktober 2013
- *Rapportage sociaal-emotionele ontwikkeling Playing for Success*, KPC Groep, oktober 2012
- *Rapportage sociaal-emotionele ontwikkeling Playing for Success Leercentrum Nijmegen*, Oberon, november 2012
- *Maatschappelijke neveneffecten van Playing for Success!*, *Kwalitatieve studie naar de maatschappelijke neveneffecten van Playing for Success*, W.J.H. Mulier Instituut, januari 2011
- *Playing for Success, Studie onder stakeholders naar de maatschappelijke uitstraling van Playing for Success*, W.J.H. Mulier Instituut, november 2010

Sport2B

Pieter Verhoogt

verhoogt@sport2B.nl

06 50 69 20 23

www.sport2B.nl